

A szentlászlói és balatonfüredi Vargha család

Dr. George Berzsényi, Milwaukee, Wisconsin, Amerikai Egyesült Államok
(george_berzsényi@msn.com)

Amikor édesanyám Berzsényi családjáról írtam¹, megígértem, hogy következőleg édesapám, Vargha Miklós családjáról fogok beszámolni. Minthogy ő eredményesen megkérvényezte nem csak azt, hogy a kettős 'szentlászlói és balatonfüredi' előnevet használhassa, de azt is, hogy nevét h-val írhasa², én is gyakran h-val írom majd a Varga nevet az ő tiszteletére. De jól tudom, hogy több ősöm és rokonom elavultnak találta a 'h' használatát és h nélkül írta nevét. Rájuk hivatkozva igyekszem majd úgy írni nevüket, ahogy ők szokták.

Amikor a Berzsényi családról írtam, nagyon közel álltam ahhoz, hogy kinyilvánítsam: minden Berzsényi a rokonságomhoz tartozik. A Varga/Vargha nevűeket illetően csaknem az ellenkezője igaz. Minthogy a név egy hajdan elterjedt foglalkozásból ered, csaknem minden faluban van legalább egy család, amely a Varga nevet viseli. A név h-val írása kevésbé terjedt el, de a Varghákból is sok van. Még az én őseim közt is van apám ősein kívül egy másik nemes Vargha ősöm is, aki nem rokona a szentlászlói és balatonfüredi Vargháknak. Ezen cikkem egyik célja, hogy bebizonyítsam annak a lehetőségét, hogy lehet eredményesen kutatni ősök után még akkor is, ha vezetéknevük nagyon elterjedt. A Varghák esetében ezt már megtette a görzsönyi Vargha család egyik utódja³; köszönettel nyugtázom továbbá Gáspár Zsolt professzor úr közleményét is az ő görzsönyi Vargha őseiről⁴. Most az én szentlászlói és balatonfüredi Vargha őseimről lesz szó.

A szentlászlói Vargha család Erdélyből származik, ahol a család első ismert őse, Literatus alias Varga de Szent-László György címeres nemeslevelet kapott I. Rákóczi György fejedelemtől 1635. június 2-án, amelyben ő 'viceductor primipilorum'-nak lett kinevezve, amely a székely lófőrendhez való tartozást jelentette. A Gyulafehérvárott kihirdetett nemeslevél⁵ tartalmazta a címer leírását is, amelyet meg is festetett a Belügyminisztérium 1902-ben Baranszky Emil festő által. A 'literatus' cím azt jelentette, hogy ősünk nem csak tudott írni, olvasni, ami ritka volt annakidején nemesi körökben, de a betűvetés tudományával hivatalosan foglalkozó értelmiségi volt. Sajnos ő híven szolgált nem csak fejedelmét, de annak a fiát is, és részt vett a szerencsétlen kimenetelű lengyelországi hadakozásban is

¹ George Berzsényi, Berzsényiek a nagyvilágban, Matrikula, II.1(2012), 1-13

² Lásd a Magyar Országos Levéltár Y szekciójának 684/1935 alapszámú jelentését

³ Dr. Vargha Zoltán, A görzsönyi Vargha család története, 1913

⁴ Privát elektronikus levelezés 2013-ban

⁵ Lásd a Magyar Országos Levéltár Y szekciójának 111964/1902 alapszámú jelentését

1657-ben. Ott eltűnt, ezért ugyancsak György nevű fia, akit II. Varga Györgyként tartunk számon, elhagyta Erdélyt és előbb Tiszaroffban, majd Balatonfüreden telepedett le. Tiszaroffba azért ment, mert édesanyja Borbély Sámuel leánya volt és a Borbély család, amely később a 'roffi' előnevet kapta, oda települt. Édesanyja valószínűleg Tiszaroffban, míg ő Balatonfüreden halt meg 1702-ben és a régi református temetőben nyugszik. Fiai, Lőrinc és János 1720-ban tettek egy sírkövet sírjára, amely 1902-ben még megvolt, de azóta nyoma veszett. Jelenleg a temető legrégebbi sírja Lőrincé és annak ugyancsak Lőrinc nevű fiáé, akikre mint I. Vargha Lőrincre és II. Varga Lőrincre fogok hivatkozni. Az ő sírkövük leírása a *Füredi História* legelső számában található⁶.

Azt sajnos 1902-ben már nem sikerült eldönteni, hogy amelyik Szent László nevű helység volt a Vargák ősi otthona. Erdély több székében is voltak Szent László királyunk nevét őrző falvak; közülük az udvarhelyszéki és a maroszséki között próbáltak dönteni. Remélhetőleg fényt derít majd a Varga család eredetére, ha sikerül rátalálnunk a Borbély család eredetére, minthogy valószínűleg ők ugyanazon székben laktak.

Érdekességként megemlítem, hogy amikor I. Vargha Lőrinc és testvére I. Vargha János (akinek a fia és unokája ugyancsak János volt, és így szükséges a számozás) nemességre emeltettek III. Károly király által mint előzőleg 'nem nemesek' (e statu et conditione ignobili) lettek feltüntetve az 1713. április 2-án kiállított nemeslevélben, amely továbbra is megvan családunk birtokában. Feltehetően I. Vargha Lőrinc és testvére nem akartak azzal dicsekedni, hogy nagyapjuk híven szolgálta azon Rákóczi Ferenc nagyapját, akinek a szabadságharcát mindössze 2 évvel korábban sikerült csak a Habsburgoknak legyőzni. De a Varghák nyilván tudtak lófő rangjukról, mert amikor 1761-ben I. Lőrinc fia Sámuel visszatért Erdélybe, hogy ősi jussát keresse, apja kiállított részére egy hiteles bizonyítványt erdélyi eredetéről. Az a dokumentum is családunk tulajdonában van.

Minthogy I. Vargha Lőrinc és utódai több generáción át Balatonfüreden éltek, az ő ágát könnyebb volt kikutatni a református anyakönyvek segítségével, amelyeket többször is átböngészett Tóth Attila rokonom, aki ugyancsak balatonfüredi. Itt most egy kis kitérőt teszek, hogy elmondjam miként találtam rá Attilára. Remélem, mondanivalóm másokat is meggyőz arról, hogy érdemes konokul kitarítani és hogy nem csak a regényekben, de az életben is gyakran összejárszanak a véletlenek.

Miután 1956-ban elhagytam Magyarországot, 20 évig nem mertem hazamenni. Addigra sikerrel megindult már matematikai pályafutásom itt, Amerikában, négy gyerekes családom voltam, és nagyon lekötött mind munkám, mind pedig családom. Minthogy az egyetemi fizetések itt sem magasak, azon látogatást követően is csak ritkán tudtam hazamenni, és akkor is főleg közeli unokatestvéreket, hajdani osztálytársakat és újonnan megismert matematikusokat látogattam meg. Nyugdíjba vonuláshoz követően 2000 novemberében volt az első lehetőségem arra, hogy olyan rokonokkal is találkozzam, akiről addig csak hallomásból tudtam. Érdeklődésemre Kovács Gyuszi unokabátyám felesége egy levelet adott, amelyet Gyuszi édesanyja, Ili nagynéném (Ilona, apám húga) kapott 1971-ben

⁶ Varga Lászlóné, A balatonfüredi református temető sírjelei a 18. század végétől 1920-ig, *Füredi História*, 1.1-2(2001), 3-13 (http://www.historia-bfured.hu/files/FH_001.pdf) Itt megjegyzem, hogy a szerző férje sem tartozik rokonságunkhoz.

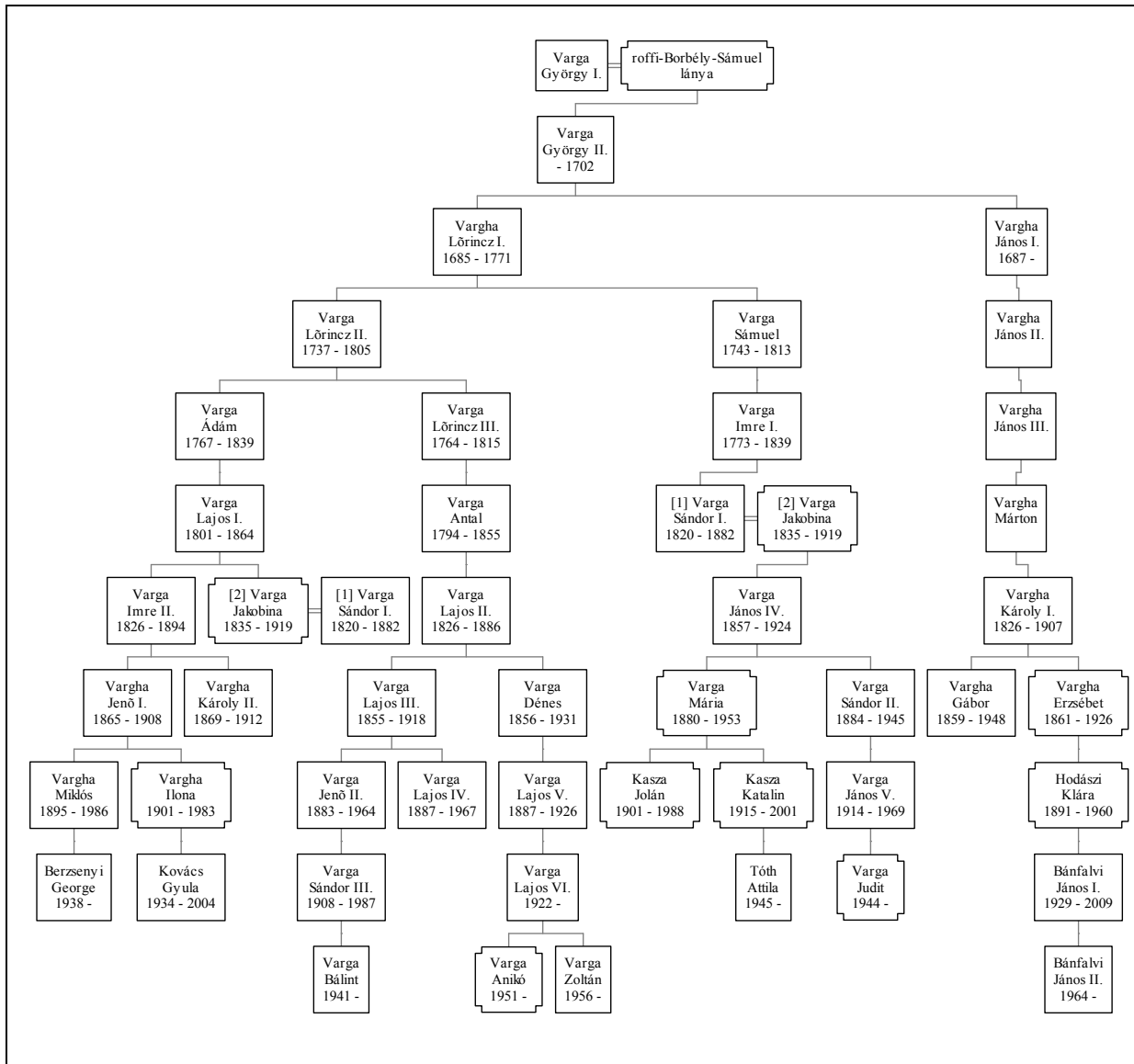
egy Jolán nevű rokontól Balatonfüredről. Levelében Jolán, akinek a vezetéknevét sem tudtam, apám-ról, rólam és Zoltán öcsémről is érdeklődött, tehát biztosra vettem, hogy rokonunk, ami a levélhez csatolt kezdetleges családfából is kiderült. Az a levél döbbsentett rá, hogy éltek még Vargha rokonaim Balatonfüreden az 1970-s években. Addig csak egy vázlatos Vargha családfám volt apámtól, és ebből valamint előnevünkből tudtam balatonfüredi kötődésünkről, de semmi továbbit nem tudtam. Attól kezdve több sikertelen kísérletet tettem, hogy találjak valakit Balatonfüreden, aki segíteni tud nekem.

Akkor már nem csak Vargha és Berzsényi őseim, de több más őszám után is érdeklődtem, és így kutattam a Svastits, Juhász, Gyarmathy, Csertán, Thulmon és más családokat is. Kapcsolatban voltam a kaposvári Varga Pistával⁷ is, aki a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság ügyvezető titkára volt, és tőle tudtam meg, hogy egy Baán Bea nevű Thulmon rokonom szeretné felvenni velem a kapcsolatot. Amikor megtudtam, hogy Bea Balatonfüreden él, és megkaptam a telefonszámát, egyből felhívtam őt, és be kell vallanom, hogy első kérdéseimben nem a Thulmonokról érdeklődtem, hanem a Vargákról. Hatalmas meglepetésemre Bea nem csak tudott Vargákról, de épp egy Vargha családja beépítésén dolgozott az általa szerkesztett *Füredi História* nevű kiadvány részére. „Van-e abban Lőrincek?”, kérdeztem, és amikor igenlő volt válasza, egyből tudtam, hogy az én Vargha családomról szól az a cikk, amelyhez a családja tartozott. Kiderült, hogy a cikk szerzőjének, Tóth Attilának az édesanyja, Kasza Katalin harmadfokú unokatestvérem volt, és később azt is megtudtam, hogy az ő nővére volt az a Jolán, aki azt a titokzatos levelet írta. Bea megadta Attila elérhetőségét, akivel azóta is szoros a kapcsolatom.

Kiderült, hogy Attila érdeklődését a családkutatás iránt Jolán nagynénje ébresztette fel, de sajnos sem vele, sem Attila édesanyjával már nem sikerült találkoznom. Idővel azt is megtudtam, hogy az a családja, amelyet Kasza Jolán küldött Ili nagynénémnek, III. Varga Sándortól származik, aki ugyancsak továbbadta genealógiai érdeklődését Bálint fiának. Vele is jó a kapcsolatom, valamint II. Bánfalvi Jánossal is, aki I. Vargha János leszármazottja, és komoly családkutató. Attila, Bálint, János és én, valamint Lajos bátyánk Zoltán fia és Anikó lánya igyekszünk mindenben összedolgozni Vargha/Vargha őseink és rokonságunk megismerése érdekében.

Következőleg a III. Varga Sándortól származó családfát mutatom be, aki gyakran B. Vargának írta a nevét, B-re rövidítve a 'balatonfüredi'-t. A családja felett a két címer látható, amelyeknek stilizált képét a jobb oldalon mutatom be. Jó alkalom ez arra is, hogy felhívjam a figyelmet arra, hogy a családfán sem a feleségek, sem a leánygyerekek nem szerepelnek; sajnos ez a túlzott koncentráció a fiú utódokra tipikus volt napjainkig. Nyilván ez nagyon megnehezíti a családkutatók munkáját! Egy másik nehézség onnan adódik, hogy gyakran a fiúk továbbviszik apjuk keresztnévét. Nehézséget okoz az is, hogy régen a meghalt gyerekek keresztnévét egy későbbi gyerek kapta meg és vitte tovább. Különösen problematikus az ilyesmi népszerű nevek, mint János esetében, és még inkább, ha a vezetékne-

⁷ Itt meg kell jegyeznem, hogy Pista sem tartozik rokonságunkhoz

Most visszatérek édesapám, Vargha Miklós 1935-ös petíciójához, amelyhez a Belügyminisztérium, és azt követően a Magyar Országos Levéltár is csatolta nem csak apám korábbi, 1928-ben beadott folyamodványát, de több még korábbi eredetű iratot is 1926-ból, 1923-ból, 1916-ból és 1902-ből. Azok közül a legelsőből kiderül, hogy a nagy távolságok és annak ellenére, hogy már az 1700-as évek elején két ágra szakadt a család, továbbra is nem csak ismerték egymást, de nagy volt az összetartás a távoli rokonok közt. 1902-ben I. Vargha János ágát I. Vargha Károly andrásfai földbirtokos képviselte, míg I. Vargha Lőrinc ágát hárman képviselték: I. Vargha Jenő nagyapám és Károly öccse, valamint apjuk harmadfokú unokatestvére IV. Varga János, aki Balatonfüreden volt földbirtokos. Az andrásfai Károly negyedfokú unokatestvére volt ennek a Jánosnak. Később azon andrásfai Károly fia, Dr. Vargha Gábor, aki 2 generációval később még távolabbi rokon volt, lett apám gyámja (amikor nagyapám 42 évesen meghalt), majd házassági tanúja. Mindez nyilván bizonyítja, milyen szoros volt annak ide-

jén a családi kapocs, és milyen eredményesen tartottak össze a család legtávolabbi tagjai is, főleg levelezés révén.

Gyakori volt az is, hogy családi bibliák első lapjain örökítették meg a legfontosabb családi eseményeket: születéseket, kereszteleseket, házasságokat és halálokat. Egy ilyen biblia családuk pátriárkájának, a 91 éves Varga Lajos bátyánknak a tulajdonában van. Az én szépapám, Varga Ádám (1767-1839) adta Varga Antal (1798-1855) unokaöccsének, aki Lajos bátyánk ükapja volt (azaz Lajos bátyánk az én ötödfokú unokabátyám). Varga Ádámról el kell még mondanom, hogy ő vette meg a költő és népdalgyűjtő pálóczi Horváth Ádám villáját, amely csodás kertjéről és fantasztikus kilátásáról volt híres, valamint arról is, hogy szépapám vendégségét élvezte ott József nádor és neje, Zsófia hercegnő is családjukkal, amikor 1821-ben és 1824-ben Balatonfüreden tartózkodtak. Az a ház a Vargha család tulajdonában maradt 50 évig, és most a Ferencsik János Zeneiskola otthona.

Varga Ádám fia, I. Varga Lajos ükapám a tapolcai járás főszolgabírója majd közigazgatási főbírója volt. Komoly szakértő volt a szőlészetben is, aki több új szőlőfajtát honosított meg Balatonfüred környékén. A balatonfüredi Magyar Játékszín is az ő irányítása alatt működött, és bölcsességére más területeken is gyakran szükség volt. Mindhárom fia végigharcolta az 1848-49-es szabadságharcot; közülük dédapám, Imre tűnt ki előbb a Dráva menti harcokban Jellasics ellen, majd Pákozdnál, Budavár ostrománál, és a Vág menti csatákban, amelyeket követően Görgey őrnaggyá és zászlóaljparancsnokká léptette elő. Klapka egyik hadosztályának vezérkari főnökévé nevezte ki, majd részt vett Komárom védelmében is. Komárom feladása után a Zala megyei Nemesapátiban telepedett le Vargha Károly negyedfokú unokatestvérénél, majd megnősült, a zeneszerző földbirtokos Svastits János Ilona nevű lányát véve feleségül. Itt megemlítem, hogy Ilona egyik testvére, Emília az én anyai dédapám, Juhász Kálmán felesége lett, és így szüleim másodfokú unokatestvérek voltak. Svastits János ükapám anyósa pedig az én Vargha Rozália szépanyám volt, akiről már említettem, hogy nem tartozott a szentlászlói és balatonfüredi Vargha családhoz.

I. Varga Lajosra visszatérve meg kell azt is említenem, hogy lányai közül ketten főnemesekhez mentek férjhez, míg egy harmadik, Jakobina, édesapjának a másodfokú unokatestvére, I. Varga Sándor felesége lett. Ők voltak Tóth Attila ükszülei.

Következőleg bemutatom III. Károly király nemesi adománylevelét I. Vargha Lőrinc ősmnek és János testvérének és mellette a kettős Vargha címer pecsétjének ólom lenyomatát. A címeres adománylevelél Varga Judit unokahúgomnál van; ő azon Varga János dédunokája, aki 1902-ben unokatestvéreivel bizonyítékokat mutatott be a család ősiségét illetően. Az ólomlenyomatot apámtól kaptam, míg Zoltán öcsém I. Vargha Lőrinc kézírásos testamentumát kapta tőle. Zoltán segítségét munkálkodásom terén hálasan köszönöm.

A Varga/Vargha család első találkozója 2005 nyarán került megrendezésre Balatonfüreden Attila által, de az én javaslatomra és segítségemmel. A második találkozót Attila egyedül rendezte; arra sajnos nem tudtam elmenni, de azon is mintegy 30-35-en vettek részt. Mindkét találkozóra Varga Lajos bátyánk hajdani portáján került sor, és őt valamint nejét neveztük meg mint a találkozó tiszteletbeli fővédnökeit. Az itt mutatott 2005-ös képen ők középen ülnek, előttük van a bekeretezett 1713-as Varga címér, míg a kép bal oldalán áll Tóth Attila fekete ingben, mögötte Dani fiam, mellettük én, és elől a címertől jobbra ülnek Dani kislányai, Sophie és Izzy, valamint Attila nagylánya, Lívia.

Aranka nénénk, Lajos bátyánk neje sajnos 2007-ben elhunyt, míg Lajos bátyánk halálhírét ezen cikk írása közepette kaptam meg. Ő még ott volt a 2010-es találkozón is, és másfél évvel ezelőtt meg is tudtam ajándékozni őt egy szép fényképalbummal a két találkozóról 90. születésnapja alkalmából. De sajnos ő is hiányozni fog a következő, 2015-ös találkozóról, amelyre július 11-én kerül majd sor. Cikkemet kettőjük emlékének dedikálom.

Komoly munkálkodásunk ellenére be kell vallanom, hogy eredményeink sokban lemaradnak azon eredményektől, amelyeket Gyimesi Imrével elértem a Berzsényi család kutatása terén. Míg 900-ról 3200-ra ment fel a személyek száma 2005-től 2011-ig a Berzsényi családfán (amelyen ma már mintegy 4500 személy van), a hasonlóan az 1600-as évekig visszamenő Vargha családfán továbbra is csak mintegy 700 személy van. Természetesen Imre lelkes tevékenysége valamelyest megmagyaráz-

za a különbséget, de ő segített nekünk a Vargha vonalon is. Nyilván az is befolyásolta az eredményeket, hogy Berzsényi Dániel nimbusza mágikus erővel vonzotta még a legtávolabbi rokonokat is a családhoz, és így könnyebb volt rájuk találnunk. (Itt meg kell jegyeznem, hogy már régóta gyűjtöm azoknak a nevét, akik azt híresztelik avagy róluk mások azt mesélik, hogy a költő utódai. Sokan vannak!) Különösen hiányzanak a leányági leszármazottak, akikből továbbra is túl kevés van csak a Vargha családfákon. A mi Vargha családukból is sok volt a költő, író, olyanok is, akik többet publikáltak, de sajnos egyikük sem kapott még akkora elismerést sem, mint görzsönyi Vargha Gyula. De büszkék vagyunk eredményeikre, számon tartjuk publikációikat, és igyekszünk minél többet megtudni mind-egyikükről. Azon publikációkból most felsorolok néhányat példaképpen:

Varga Lajos: Sötét ablakok, Debrecen, 1936 --- verseskötet

B. Varga Sándor: A három patak rétje, Budapest, 1972 --- ifjúsági regény

B. Varga Sándor: Tévelygők, Budapest, 1957 --- regény

Balatonfüredi Varga Jenő: Hómezőkön, rabság földjén --- verseskötet

Bánfalvi János: Bányászbecsület, Zalaegerszeg --- regény

Bánfalvi János: Féltestvérek, Zalaegerszeg, 2000 --- regény

Itt még egyszer meg kell említenem Attila kiváló cikkét a Varga családról⁸, valamint Szenfnerné Varga Anikó fejezetét egy szép helytörténeti könyvben⁹, amelyeket szabadon használtam ezen cikk megírásához. Anikó Lajos bátyánk lánya, aki ugyanabban az iskolában tanít, ahol ő maga valamint szülei, nagyszülei és dédszülei is diákoskodtak. Anikó alapító tagja a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesületnek is, és ő az, aki Zoltán testvérével együtt vendégül látja 5 évenkénti családi találkozóinkat.

A mormonok honlapján (www.familysearch.org) 51 505 dokumentum van, amelyeken Varga János neve szerepel, és 457, amelyen Vargha Jánossal találkozik az ember. Minthogy családukból belül is egyesek így, míg mások úgy írták nevüket, mintegy 52 ezer dokumentumot kell átnézni abban a reményben, hogy van köztük olyan, amelyik a mi Vargha Jánosaink egyikével kapcsolatos. Minthogy országhatáraink többször is változtak, az sem segít, ha csak a magyarországi Varga Jánosokra koncentrálunk. Hasonlók a nehézségek a gyászjelentésekkel is, amelyekből 2962 van a Varga néven, míg 249 a Vargha nevéké. Átnézve Szentgál, Nemesapáti és Andrásfa anyakönyveinek a filmjeit (ott születtek és éltek I. Vargha János és utódai), nemesi származásuk sem segített, mert gyakran nincs az beírva, avagy alig olvasható az „ns” rövidítés. Ráadásul általában csak egy nevet írtak be, pedig gyakori volt, hogy 3 vagy 4 nevet is kapott a gyermek, aki nem feltétlenül a beírt nevet használta. Feleségem neve például Lillas Kay (Markey), de őt mindenki mint Kay-t ismeri, míg édesanyám Zsu-

⁸ Tóth Attila, A balatonfüredi és szentlázslói Varga család története, Füredi História, II.1-2(2002), 3-6 (http://www.historia-bfured.hu/files/FH_002a.pdf)

⁹ Szenfnerné Varga Anikó, Múltbanéző, forgácsok a balatonfüredi Varga család krónikájából, *Márványtábla helyett*, Balatonfüred, 2008, pp. 169-174

zsanna Kornélia Györgyike (Berzsényi) volt, de sose használta sem a Zsuzsannát, sem a Györgyikét. Így aztán gyakori, hogy más forrásokat is fel kell használni egyes személyek azonosításához. Szerencsére, a nehézségek ellenére szépen haladunk mind I. Vargha János, mind I. Vargha Lőrinc utódainak a megtalálásával. Vannak még fehér foltok, de fogyóban.

Még egy kitérőt téve szeretném felhívni a figyelmet egy másik Vargha családra, amelyik ugyancsak használta a 'szentlászlói' előnevet. Gyimesi Imre hívta fel rá a figyelmemet szentlászlói Vargha Gyula 1938-as gyászjelentése révén, amely elgondolkodtatott. Valószínűtlennek tűnt, hogy valaki használt volna egy előnevet, amelyhez nem volt joga. Így fel kellett tételeznem, hogy ő is I. Varga György utódja volt, de nem II. Varga György, hanem egy másik fia révén, aki Erdélyben maradt, amikor II. Varga György Tiszaroffra ment, vagy Tiszaroffon maradt és később ment vagy ő, vagy utódai máshova. Kutatásaim eredményeként rátaláltam ezen szentlászlói Vargha Gyula egyik fiának az özvegyére, akitől megtudtam, hogy apósa nem csak mint irodalom- és történelemtanár (és halálakor békéscsabai iskolaigazgató), de mint archeológus is kitűnt, versei és cikkei is jelentek meg, és rendszeresen használta előnevét. Azt is megtudtam, hogy volt egy Imre nevű testvére, aki ugyancsak elismert ember volt Magyarországon. A család birtokában van egy újságcikk egy fényképpel róla 1935-ből amint díszmagyarban leteszi az esküt mint szentlászlói Vargha Imre, a Legfőbb Számvevőszék elnöke. Minthogy a Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve volt, és édesapám gyámja, Gábor bácsi éveken át képviselő, majd a Felső Ház tagja volt, szinte lehetetlen, hogy nem ismerték egymást. De sajnos semmi jele nem maradt fenn annak, hogy családom báramelyik tagja tudott volna azon „másik” szentlászlói Vargha családról.

Kiderült továbbá, hogy a fenti Vargha Gyula Szemlakon, Arad megyében született 1883-ban, és apja neve Károly volt. Feltételezve, hogy Gyula, bár kissé idősebb volt, apám korosztályához tartozott, Károly az én Vargha Jenő nagyapám generációjából volt. De azt sajnos nem tudom hol és mikor született Károly, és így nem tudok még egy generációval tovább menni az én Varga Imre dédapám szintjéhez.

Megtudtam azt is, hogy a fenti Vargha Gyula ősei ugyancsak III. Károly királytól kapták címeres nemeslevelüket 1715. január 20-án Bécsben, amely 1715. április 9-én Nógrád megyében lett beiktatva. A címet előbb megkaptam, a nemeslevél másolatát¹⁰ pedig Gyimesi Imre küldte meg nekem egy ahhoz csatolt családfával együtt. Az, három testvért, Gergelyt (Gregorias), Mártont (Martinos) és Tamást (Thomas) nevez meg, valamint utódaikat három további generáció során. Feltételezem, hogy a három testvér a mi I. Lőrincünk és I. Jánosunk unokatestvére volt, míg az ő dédunokáik Varga Lajos ükapám generációjához tartoztak.

Mindezt összevetve az előbbiekkal, „csak” két fontos generáció hiányzik szentlászlói Vargha Gyula családfájából: nagyapja, aki összekötné őt a nemeslevélhez csatolt családfával (és megnevezné az én Varga Imre dédapám korabelijét), és a nemeslevélben elismert három testvér apja. Valamint

¹⁰ Nemességadományozó levél IV.75-A, V-14 Varga, Pest Megyei Levéltár

annak a bizonyítása, hogy az utóbbi a mi I. Varga Györgyünk fia volt. Hiszem, hogy egyszer majd a Habsburgok levéltárában sikerül rátalálnunk azon iratokra, amelyek megoldják ezeket a rejtélyeket.

Céljaim a genealógia terén kétfelé ágaznak: egyrészt meg akarom ismerni őseimet, másrészt tudni akarom, kik és milyenek ma is élő rokonaim. Az utóbbiakat illetően ugyancsak két cél vezet: látni akarom a hasonló és eltérő vonásokat, valamint tanulni akarok tőlük, minthogy gyakori, hogy többet tudnak ők az én eleimről, mint jómagam. Így történt, hogy Vargha Jenő nagyapámról és Varga Lajos ükapámról egyetlen képem sem volt, mielőtt Tóth Attilától kaptam másolatokat az ő képeiről. Azt hittem továbbá, hogy irodalmi érdeklődésem anyai ükapámtól örököltem, és csak később jöttem rá, hogy Vargha rokonaim közt is sokan verseltek, írtak regényeket, és általában nagyon is írástudók voltak. Berzsenyi Dániel műveiért való ifjúkori rajongásom hatására vettem fel itt, Amerikában anyám nevét 1961-ben, amelyet itt senki sem tud kiejteni avagy becsülni, míg ott, Magyarországon, ahol nagy becs van a Berzsenyi névnek, továbbra is Vargha vagyok, minthogy ott nem ismerik el az itteni bíróság döntését. A sors nagyon is találó iróniája ez.

Mielőtt pontot tennék ezen írományom végére, olvasóim megértését kérem a kelleténél bizonyára több elmélkedésért bizonyított tények helyett. Bár elterjedt az a hiedelem, hogy a matematika tételek és bizonyítások halmaza, valójában minden tétel korábbi életében csak egy sejtés volt, és a leg-elegánsabb bizonyításokat is gyakran körülményes, komplikált és kezdetleges érvelések előzték meg. Más szóval, a matematikusok legalább annyit kísérleteznek, találgatnak, próbálgatnak, mint a többi tudósok. Mint kiöregedett matematikus részben ilyen mentalitást hoztam magammal a családkutatáshoz. Elég eredményesen, amint Gyimesi Imre is kedvesen beszámolt már róla szép cikkében¹¹.

¹¹ Gyimesi Imre, Berzsenyi családi találkozók, Matrikula I.1 (2001), 29-32